

Πασχαλινό διήγημα: Καπετάν Πολύβιος ο Τρεχαντηράκης

/ Γεν

Του Βασίλη Χαραλάμπους

Είναι τώρα καμιά βδομάδα, που ο Καλλίστρατος ο «Λοστρόμος» πασκίζει να πείσει τον καπετάν Πολύβιο τον Τρεχαντηράκη, να πάνε για ψάρεμα. Τον Καλλίστρατο, «Λοστρόμο» συνηθάνε να τον λένε στη Φολέγανδρο και τούτο γιατί διόλου δεν τα κατάφερνε στο ψάρεμα. Μπήκε στη δούλεψη σε πολλά καΐκια, μα όλοι τον διώχνανε κι άκουγε να συχνολένε κείνο το «Εσύ μονάχα για λοστρόμος κάνεις Καλλίστρατε». Κι όλα τούτα μέχρι π' αγόρασε δικό τρεχαντηράκι, από μια κληρονομιά του θείου του, τ' Αρτέμη του Κυμιού. Όμως τα ίδια και πάλι. Δεν τα καταφέρνει με το ψάρεμα. Καιρό τώρα προσπαθεί να πείσει τον γέρο Πολύβιο τον Τρεχαντηράκη, να πάνε ψάρεμα ανοιχτά της Φολεγάνδρου, την τέχνη ετούτη της θάλασσας να μάθει. Να, τώρα που τον είδε στο καφενεδάκι, σιμά στο μώλο, αρχίνισε το παρακάλεμα.

- Δέξου καπετάν Πολύβιε να πάμε ψάρεμα ανοιχτά της Φολεγάνδρου.

Ο καπετάν Πολύβιος ο Τρεχαντηράκης τον είδε για λίγο σιωπηλός.

- Και θα'χεις καλό φιλοδώρημα Καπετάνιο.
- Δηλαδή; ρώτησε στρίβοντας το ψαρί μουστάκι του.
- Καλό, λέμε.

Έμεινε να τον κοιτάζει επίμονα αμίλητος, πείσμα και τούτο ν' ακούσει το «ποσόν».

- Να μισά-μισά από τη ψαριά.
- Καλό είναι, είπε κοιτώντας τη θάλασσα.
- Απόψε θα φύγουμε.
- Καλό είναι «Λοστρόμε», καλό είναι, είπε ρουφώντας περίεργα το καφεδάκι του.
- Και θα με μάθεις και μένα πράγματα των παλιών ναυτικών. Ε;

Ο καπετάν Πολύβιος δεν μίλησε, κούνησε το κεφάλι του ρωτώντας.

- Θα'χουμε και κανένα ρακί συνοδειά μεσοπέλαγα;
- Μη φοβάσαι καπετάνιο και ρακί και παστά.
- Το ψαροκάϊκο τι λέει;
- Μια χαρά είναι.
- Σίγουρα;

- Ναι καπετάνιο.
- Καλά θα το δούμε.

Παλαιός ναυτικός, ο καπετάν Πολύβιος ο Τρεχαντηράκης και πολλοί θά'θελαν να του μοιάσουν για το μεγάλο του μεράκι στα καράβια. Φυσικά κείνο που δεν θέλανε να του μοιάσουν τ' άλλο του μεράκι, το παραδάκι, που τόσο δυσκόλευε τα πράγματα. Καιρό τώρα τον έβρισκες να κάθεται μονάχος στο λιμάνι, στον Καραβοστάση και ν' ατενίζει τα καράβια στο πέλαγος. Παλαιότερα τον έβρισκες μονάχο να τριγυρνά στις «θεμωνιές», στις Φολεγάνδρου τ' αγροτόσπιτα. Ήτανε τόσο σκεπτικός, π' αβίαστα καταλάβαινες πως κάτι του κλέβει την χαρά. Μεγάλο μεράκι είχε τη θάλασσα, μα το ίδιο μεγάλο και της φιλαργυρίας το πάθος. Κι ετούτο της φιλαργυρίας το πάθος, γίνηκε αψηλός καστρότειχος, ανάμεσα στις τόσες του φιλίες. Για τούτο όταν καμιά φορά του το θύμιζε ο αδελφός του ο Μανωλιός, κουνούσε σιωπηλός το κεφάλι του. Κι ήταν τούτο το «εν» που τού'κλεβε την άλλη χαρά.

Πάνε μέρες τώρα που γύρισαν από το ψαροτάξιδο, ο καπετάν Πολύβιος ο Τρεχαντηράκης κι ο Καλλίστρατος ο «Λοστρόμος» κι έβλεπες τον γέρο Πολύβιο ν'αργοδιαβαίνει σιωπηλός στην χώρας τα πλακόστρωτα και στα στενά του Κάστρου. Κάθε αποδείλινο ίσαμε τα πρώτα χνάρια της νυχτιάς, ανέβαινε στο βράχο της Παναγιάς κι ατένιζε μονάχος τον πελαγίσιο ορίζοντα. Τι να'γινε άραγε με τον γέρο Πολύβιο; Είν' αλήθεια όσα ακούγονται; Για να το διηγείται όμως ο «Λοστρόμος»; Κάπως έτσι το διηγόταν κείνο τα' αποδείλινο στο καφενεδάκι στο μώλο.

- Τίποτα δεν θέλω Λοστρόμε.
- Μα, πως;
- Τίποτα σου λέω. Εξάλλου εσύ έχεις και τέσσερα παιδιά.
- Ο κόπος σου, καπετάν Πολύβιε, για κείνα που μ' έμαθες στο ψάρεμα. Κείνο το ψαροτάξιδο μ'έμαθε τόσα πράγματα.

- Κι εμένα πιο πολλά Λοστρόμε.
- Δηλαδή καπετάν Πολύβιε;
- Να, θυμάσαι το μπουρίνι κείνο το βράδυ;
- Πως;
- Κόντεψε να πνιγούμε στα βάθια, Λοστρόμε. Ο Άη Νικόλας κι η Παναγιά βοήθησε και γλυτώσαμε. Τόσα χρόνια στα πέλαγα, τέτοιο μπουρίνι, τέτοια βραδιά, δεν θυμάμαι. Κείνο το βράδυ μ' έμαθε και μένα πως έπρεπε μεσοπέλαγα ν' αφήσω της φιλαργυρίας το πάθος. Τι σημασία έχουν τα λεφτά, τι σημασία έχουν τα λεφτά.

Το μόνο σίγουρο ήταν πως κανείς δεν πίστεψε τον Λοστρόμο. «Έλα, έτσι τόπε», «Από βδομάδας θα το θυμηθεί, να το δεις».

Ανήμερα του Πάσχα, η Φολέγανδρος έβαλε τα γιορτινά της. Συνήθειο Φολεγανδρινό τούτη τη μέρα να λιτανεύουν την εικόνα της Μεγαλόχαρης Παναγιάς σ'όλα τα σπίτια του νησιού. Το Πάσχα ανήμερα, η λιτανευτική πομπή περνάει από τη χώρα και τα στενά του Κάστρου, τη Δευτέρα από τη Άνω Μεριά και τ' αγροτόσπιτα και την Τρίτη στον Πετούση και στο Λιβάδι. Κι ύστερα συνήθειο τ' έχουν, να φτάνουν στον Καραβοστάση και να βλογούνται οι βάρκες και τα φαροκάϊκα στο λιμάνι. Και σαν βλογηθούνε όλα τούτα, τ' απόβραδο θα γυρίσουν στης Παναγιάς το Μοναστήρι.

Ψέλνουν οι ψαλτάδες το «Χριστός ανέστη», θυμιατίζει ο παπά Διονύσης κι ο Κωνσταντής με τον Ανθέμη κρατάνε την ασημοστόλιστη εικόνα της Παναγιάς.

- Περίεργα πράγματα, ο καπετάν Πολύβιος, είναι στο πρωτοσκάλι του σπιτιού του σήμερα, μονολόγησε κάπως δυνατά ο Ανθέμης, σαν είδε από μακριά τον γέρο Πολύβιο ν'αναι καθισμένος στα σκαλοπάτια της αυλής του.
- Την ψαλτική να κοιτάς Ανθέμη κι όχι αλλότρια πράγματα.

- Μα παπά μου...

Κι ο παπα Διονύσης τον σταμάτησε ψέλνοντας μεγαλόφωνα με τη χοντρή φωνή του. Τούτες τις μέρες το κάθε σπιτικό την πομπή υποδέχεται με γλυκά κεράσματα και ρακή. Κι είναι αλήθεια, πως ο γέρο Πολύβιος συνήθιζε κάθε τέτοια μέρα, περίτεχνα να φροντίζει, νάναι στο σπιτικό της αδελφής του της Αφροδίτης, με τη γυναίκα και τα τέσσερα παιδιά του μήπως και φιλέψει τη συνοδεία από τη λιτανεία. Σαν έφτασε η πομπή στο σπιτικό του καπετάν Πολύβιου ήταν να τον χαιρέσαι, πως ήθελε να τους φιλέψει όλους και σαν φεύγανε, έβγαλε κάτι χαρονομίσματα και τά'δωσε στον Γιαννιό το επίτροπο.

- Αυτά για την εκκλησιά της Παναγιάς μας .

Ο παπά Διονύσης έψελνε κείνη τη στιγμή κι ίσαμε που πρόλαβε ν' αφήσει ένα νεύμα ευχαριστίας και μια ματιά «νικητήριο».

- Περίεργα πράγματα, μουρμούρισε ο Ανθέμης.

- Την ψαλτική Ανθέμη, την ψαλτική.

- Μια κουβέντα είπαμε, παπά μου.

Ήταν να διαπορείς, βλέποντάς τον γέρο Πολύβιο, ν' ακολουθεί τη λιτανευτική πομπή και κάθε τόσο να σταματά στις ασπρισμένες αυλές και να φιλεύει τα παιδιά με κάτι καραμέλλες πολύχρωμες «Πάρτε είναι από τας Ευρώπας». Φαίνεται κάποιος ταξιδεμένος ναυτικός του τις έφερε. Κι ήταν να τον χαιρέσαι τ' απομεσήμερο στην πλατεία της Πούντας με τα σκολιαροπαίδια ολοτρίγυρα ν'αποζητούν τις πολύχρωμες καραμέλλες. Από τότε κάθε τόσο, τον άκουγες να σιγομουρμουρίζει κείνο το «Τι σημασία έχει ο άργυρος, τι σημασία έχει ο άργυρος».